

EVALUAREA POR

2014 - 2020

Partea I

ORIENTARE CĂTRE REZULTATE

PROVOCĂRI ȘI IMPACT

CUPRINS

INTRODUCERE	4
<u>AXA PRIORITARĂ 1</u> PROMOVAREA TRANSFERULUI TEHNOLOGIC	5
<u>AXA PRIORITARĂ 2</u> COMPETITIVITATEA ÎNTRERINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII	13
<u>AXA PRIORITARĂ 3</u> SPRIJINIREA TRANZIȚIEI CĂTRE O ECONOMIE CU EMISII SCĂZUTE DE CARBON	18
<u>AXA PRIORITARĂ 4</u> SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII URBANE DURABILE	25
<u>AXA PRIORITARĂ 5</u> ÎMBUNĂTĂȚIREA MEDIULUI URBAN ȘI CONSERVAREA, PROTECȚIA ȘI VALORIFICAREA DURABILĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL	30
<u>AXA PRIORITARĂ 6</u> ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII RUTIERE DE IMPORTANȚĂ REGIONALĂ ȘI LOCALĂ	35

TEXT REDACTAT DE CONSILIERII BIROULUI EVALUARE POR:

Adina FLOREA – Coordonator, Șef Birou
Laurențiu Teșcan – Axele: 1, 5 și 6
Ilinca Marchidan – Axele: 2, 7 și 8
Iuliana Dumitru – Axele: 3, 9 și 11
Miruna Ciobotaru – Axele: 4 și 10, Analiza de sistem

Maria-Ionela Caprian - manager de proiect, serviciul Asistență Tehnică

Stimate cititor,

Revista pe care o răsfoiești cuprinde rezultatele unei analize obiective a funcționării Programului Operațional Regional 2014-2020 în perioada în care beneficiarii începeau faza de implementare a proiectelor contractate.

POR a început să crească, să atragă ideile inovatoare privind dezvoltarea României și să finanțeze proiecte care creează valoare adăugată și noi locuri de muncă. De aceea, concluziile și recomandările studiilor de evaluare sunt bazate în mare parte pe opiniile și punctele de vedere ale beneficiarilor de finanțare, reprezentanți ai mediului privat sau ai autorităților publice, dar și a celor opt Agenții de Dezvoltare Regională.

Succesul POR înseamnă afaceri inovative, înseamnă locuri de muncă, asistență medicală de calitate în spitale moderne și acces la educație de calitate pentru copiii din România. Prin dimensiunile și obiectivele sale, Programul Operațional Regional este un program ambițios și vrem să ne asigurăm că vom atinge obiectivele finale, că vom atrage toate fondurile destinate României prin POR și că vom obține rezultatele la care ne-am angajat, în beneficiul dezvoltării României și al cetățenilor săi.

Dincolo de grafice, de cifre și imaginile proiectelor, revista pe care v-o oferim este despre muncă, despre pasiune și despre dorința de a găsi mereu calea să facem lucrurile mai bine.

Ion Ștefan,

Ministrul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației

INTRODUCERE

AM POR, prin Biroul evaluare POR, a derulat în perioada septembrie 2018 - august 2019 prima etapă a evaluării intervențiilor programului prin realizarea a 12 studii privind *Evaluarea intervențiilor POR 2014-2020*.

Studiile au fost realizate prin contractarea unor experți externi, BE POR beneficiind și de sprijinul unui Comitet științific al evaluării, format din reprezentanți ai mediului academic și consultanți în evaluarea de program, contractați cu scopul de a asigura calitatea rapoartelor de evaluare.

(Adina FLOREA – Coordonator, Șef Birou Evaluare POR)

Obiectivul general al studiilor a fost realizarea unei analize care să evidențieze progresul și performanțele în gestionarea și implementarea intervențiilor finanțate prin Programul Operațional Regional în perioada 2018 - 2019.

Obiectivele specifice au inclus:

- ▶ Contribuție la luarea unor decizii bazate pe informații reale;
- ▶ Constituirea unei surse pentru dobândirea de noi cunoștințe privind evaluarea și implementarea intervențiilor finanțate în cadrul POR 2014-2020;
- ▶ Întocmirea unor propuneri privind adecvarea metodologiilor folosite și bazele de date;
- ▶ Consolidarea rapoartelor de progres, conform Regulamentul (UE) nr.1303 / 2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013

Studiile de evaluare au vizat furnizarea unui răspuns la următoarele întrebări generale:

- ▶ În ce măsură sunt justificate obiectivele POR în raport cu nevoile socio-economice și în ce măsură progresul observat poate fi atribuit intervenției?;
- ▶ În ce măsură au fost atinse obiectivele/progresul înregistrat în implementarea programului?

Metodologia de evaluare a fost adaptată acestui context și a permis obținerea unor concluzii relevante, bazate pe informații robuste obținute prin aplicarea unui set amplu de metode de analiză calitativă și cantitativă, printre care se pot menționa: analiza set-ului de indicatori; interviuri cu beneficiari, interviuri cu experți în domeniile evaluate, instituții ale sistemului de implementare (ADR-uri, ANCPI, Autorități urbane, etc.); focus grupuri la nivel național și regional; anchete, ș.a.m.d..

Pentru a avea o viziune de ansamblu asupra principalelor metode aplicate putem

exemplifica 30 focus grupuri, 258 interviuri, 13 panel de experți, 13 sondaje de opinie, precum și numărul ridicat de participanți care au fost implicați în exercițiul de evaluare (peste 2290 de persoane).

Politica de dezvoltare regională trebuie să devină un instrument integrat al tuturor politicilor sectoriale reflectate la nivel regional, aceasta fiind principala lecție învățată din evaluarea sistemului de implementare POR 2014-2020.

AXA PRIORITARĂ 1

PROMOVAREA TRANSFERULUI TEHNOLOGIC

OBIECTIVE SPECIFICE

Axa prioritară 1 (AP1) din POR 2014-2020 are ca obiectiv promovarea investițiilor în Cercetare-Inovare (CI), dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior.

Specializarea inteligentă se află în centrul propunerilor de regulamente pentru perioada

2021+, implementarea AP1 POR fiind extrem de relevantă din punct de vedere al pregătirii condițiilor economice și instituționale necesare unei guvernări eficiente a specializării inteligente în România, și mai ales din perspectiva viitoarelor alocări ale fondurilor UE.

OBIECTIVELE SPECIFICE AXEI PRIORITARE SUNT:

- ▶ Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domenii de specializare inteligentă;
- ▶ Sprijinirea specializării inteligente în regiunile mai puțin dezvoltate, selectate ca pilot în cadrul „Inițiativei DG Regio pentru regiuni mai puțin dezvoltate”.

Entitățile de inovare și transfer tehnologic (EITT) au rolul de a intermedia cererea cu oferta de CI, și de a le ajusta în funcție de condițiile din piață. Capacitatea de absorbție a inovării la nivel de firmă se poate îmbunătăți prin sprijinirea dezvoltării/creării unor EITT, orientate spre piață și sunt capabile să furnizeze servicii de inovare de tip broker pentru sectorul privat, garantând, totodată, adaptarea și implementarea rezultatelor cercetării – inovării la nivelul firmelor.

Scopul “Inițiativei Regiuni mai puțin dezvoltate” este de a identifica constrângerile care blochează creșterea în regiunile mai puțin dezvoltate și de a le oferi asistență în vederea

maximizării impactul investițiilor regionale și creșterea competitivității.

Acest demers, vizează crearea și dezvoltarea unor conexiuni internaționale puternice, a unei mase critice privind calitatea rezultatelor cercetării, care să se transforme în cercetare aplicată și în aplicații inovatoare, dezvoltarea unor parteneriate active și eficiente între educație, cercetare și mediul de afaceri. Astfel, se vor adresa și principalele provocări referitoare la inovare, respectiv creșterea gradului de inovare, capacitatea de transfer a rezultatelor cercetării pe piață și capacitatea de absorbție a inovării în firme.

NEVOI LA CARE RĂSPUNDE INTERVENȚIA

POR răspunde nevoilor de inovare din piață (cererea de Cercetare - Inovare), prin sprijinirea intermedierei cererii cu oferta de inovare în vederea modelării produsului cercetării în funcție de nevoile firmelor.

În România se realizează un număr ridicat de activități de cercetare, dar conexiunea dintre educație, cercetare și mediul de afaceri rămâne slabă, ceea ce se evidențiază prin transferul redus pe piață a ideilor noi.

Toate aceste activități sunt necesare pentru a crește productivitatea muncii în întreprinderi, accesul la noi piețe de aprovizionare și de comercializare, dezvoltarea de produse și servicii cu valoare adăugată mai mare și, în cele din urmă, pentru crearea de locuri de muncă durabile într-un context de concurență puternică la nivel mondial.

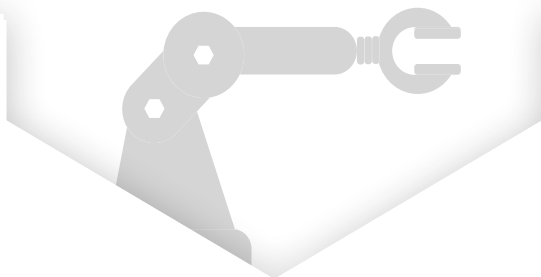
România ocupă penultimul loc în ceea ce privește Transferul Tehnologic (TT) și comercializarea inovării, având cel mai mic procent de companii care au inovații și pe care le comercializează la nivelul UE. Astfel, problema principală se referă la capacitatea de a absorbi inovarea companiilor, respectiv, modul în care cunoștințele sunt transferate în industrie. Cunoștințele necesare în acest sens, sunt, în general, oferite de mediul extern, și mai puțin din resurse interne companiei.

În ceea ce privește cererea de Cercetare - Inovare, principalele provocări sunt reprezentate de necesitatea creșterii gradului de inovare, capacitatea de transfer a rezultatelor cercetării pe piață și capacitatea de absorbție a inovării în firme. În ceea ce privește oferta de cercetare, infrastructura publică de cercetare nu este vizibilă, accesul la serviciile oferite este dificil, iar gradul de utilizare scăzut.

BENEFICIARII INTERVENȚIEI

Prin Obiectivul Specific 1 vor fi sprijinite activități specifice realizării de investiții pentru dezvoltarea entităților de inovare și transfer tehnologic, implicit și a centrelor de competență, în concordanță cu Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare (SNCDI) și a Strategiilor Regionale de Specializare Inteligentă (RIS3), respectiv:

- ▶ crearea și dezvoltarea Entităților de Inovare și Transfer Tehnologic (EITT), respectiv, construcția, modernizarea, extinderea și dotarea cu echipamente și software necesare;
- ▶ achiziționarea de servicii de TT specifice;
- ▶ investiții pentru IMM-uri în vederea implementării unui rezultat al CI în parteneriat/colaborare cu o infrastructură de transfer tehnologic (ITT).

Aceste investiții pot fi realizate atât în mediul urban cât și rural de către entități juridic constituite care gestionează infrastructuri cu rol de ITT, de către Parcurile Științifice și Tehnologice (PST), precum și de către IMM precum și parteneriate/colaborări între acestea.

Prin Obiectivul Specific 2 vor fi sprijinite proiecte integrate rezultate în urma implementării activităților din cadrul Inițiativei, în special în regiunile NE și NV, proiecte al căror rezultat este introducerea pe piață a rezultatelor cercetării și care se realizează prin implicarea actorilor cheie identificați în cadrul EDP (quadrule helix) și care vizează

domenii de specializare inteligentă de la nivel regional. Aceste proiecte vor avea o abordare multidisciplinară aducând o contribuție la dezvoltarea mai multor domenii de specializare inteligentă identificate la nivel regional.

Beneficiarii pot fi Infrastructuri cu rol de Inovare și Transfer Tehnologic (ITT), Parcurile Științifice și Tehnologice (PST), entități private, inclusiv parteneriatele între acestea, parteneriate între componentele quadrule helix (autorități/instituții publice, mediul de afaceri, mediul academic și de cercetare, ONG-uri) din mediul urban și rural.

REZULTATE LA 14 MAI 2019

- ▶ alocare financiară: 179,6 mil Euro (aproximativ 837.116.659 lei);
- ▶ au fost depuse, cumulativ în cele 3 apeluri, 129 de proiecte;
- ▶ rate de accesibilitate a sumelor alocate relativ mulțumitoare, proiecte depuse se aflau în diferite stadii de evaluare sau pre-contractare, nefiind semnat niciun contract de finanțare.

Apel Axa prioritară 1 Promovarea transferului tehnologic	Număr proiecte	% în total	Valoare nerambursabilă (FEDR + BS), Lei	% în total
POR/2017/1/1.1.C./1 - Investiții pentru IMM-uri pentru implementarea unui rezultat al cercetării – inovării în parteneriat cu un ITT (Inovare și Transfer Tehnologic)	94	72,9%	78.791.414	26,9%
POR/2018/1.1.A/1- Sprijinirea ITT	32	24,8%	187.635.847	64,2%
POR/2018/1/1.1.B./1 - Parcuri Științifice și Tehnologice (PST)	3	2,3%	26.002.039	8,9%
TOTAL	129	100,0%	292.429.300	100,0%

- ▶ din totalul celor 129 de proiecte depuse, 81% se aflau în etapa de evaluare, iar diferența de 19% (25 proiecte) în diferite stadii de pre-contractare;
- ▶ din punct de vedere valoric, regiunile Nord-Vest și Nord-Est, regiuni pilot în cadrul „Inițiativei CE pentru regiuni mai puțin dezvoltate”, au avut cea mai mare rată de accesibilitate. În cele două regiuni s-au solicitat peste 58% din totalul sumelor nerambursabile solicitate pe Axa 1 (un total de 171,1 mil lei).

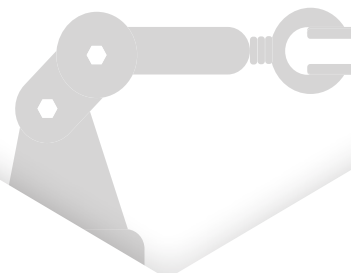
PROCESUL DE COLECTARE A DATELOR NECESARE REALIZĂRII EVALUĂRII A AVUT ÎN VEDERE:

- ▶ date cantitative din sursa SMIS și alte surse administrative;
- ▶ date și informații calitative rezultate din: 17 interviuri semi-structurate de profunzime cu responsabili din sistemul de implementare POR și alți experți independenți; 5 focus grupuri cu factori interesați relevanți; anchetă sociologică care a utilizat tehnica sondajului de opinie la care au răspuns 59 întreprinderi și 43 organizații de cercetare și 2 studii de caz elaborate pentru ilustrarea unor inițiative și bune practici la nivel regional.

La momentul evaluării, axa prioritară se afla într-un stadiu timpuriu de implementare din perspectiva indicatorilor de realizare și de rezultat. Practic, raportul de evaluare a avut ca obiectiv evaluarea procesului de pregătire a implementării AP1 - Promovarea transferului tehnologic.

REZULTATELE EVALUĂRII

- ▶ Schimbările de viziune pe care POR le-a adus în abordarea specializării inteligente la nivel regional și dezvoltarea sinergiilor între entități în vederea transferului tehnologic:
 - POR 2014-2020 a adus o contribuție vizibilă la schimbarea de viziune în abordarea specializării inteligente;
 - Activitatea desfășurată de AM POR și ADR pentru îmbunătățirea gradului de implicare a factorilor interesați și crearea unui proces participativ este apreciată favorabil atât de organizațiile de cercetare, cât și de întreprinderi.
- ▶ Valoarea adăugată a proceselor dezvoltate de AM POR în promovarea transferului tehnologic la nivel regional:

- Promovarea transferului tehnologic prin AP1 contribuie la intensificarea colaborării dintre organizațiile de cercetare și întreprinderile din regiunea/ regiunile în care acestea își desfășoară activitatea;
- Atât întreprinderile cât și organizațiile de cercetare, consideră că strategia de inovare pentru specializarea inteligentă elaborată la nivel regional, asigură o utilizare mai eficientă a potențialului de dezvoltare și a avantajelor competitive;
- Întreprinderile și organizațiile de cercetare consideră că sprijinul și îndrumarea primite de la ADR pentru pregătirea proiectelor sunt importante pentru activitatea lor și că acestea au fost la nivelul așteptărilor;
- În opinia întreprinderilor participante la anchetă există o diferență între așteptările privind punerea împreună a partenerilor și contribuția POR privind acest aspect;
- Organizațiile de cercetare, consideră că așteptările privind punerea împreună a partenerilor și-au găsit răspunsul adecvat prin POR - AP1.

▶ Nivelul de sustenabilitate al structurilor instituționale dezvoltate prin POR în vederea sprijinirii procesului de specializare inteligentă la nivel regional:

- Structurile instituționale dezvoltate prin POR în vederea sprijinirii procesului de specializare inteligentă la nivel regional, sunt percepute de către potențialii beneficiari de finanțare și alți factori interesați ca fiind funcționale;
- Procesul sistematic de consultare între sectorul antreprenorial și cel de cercetare, este perceput mai funcțional de întreprinderi decât de organizațiile de cercetare;
- Atât organizațiile de cercetare, cât și întreprinderile participante la anchetă confirmă influența unor bariere asupra procesului de transfer tehnologic al rezultatelor: accesul dificil la finanțare și costul ridicat al transferului tehnologic.

La noutatea priorităților de investiție, se adaugă mecanismul de implementare la rândul său inovativ, bazat pe participare și abordarea „de jos în sus” pentru a asigura aliniere cu cerințele mediului de afaceri regional.

BUNE PRACTICI

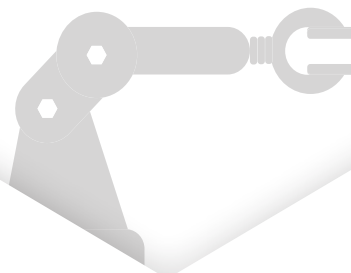
Odată cu trecerea la abordarea sistemică a inovării, activitatea de cercetare, dezvoltare, inovare (CDI) a crescut în complexitate, atrăgând după sine diversificarea instrumentelor de susținere. Acestea includ:

- ▶ instrumente formale, precum stimulente de politică fiscală sau subvențiile guvernamentale;
- ▶ finanțări directe pe termen lung, publice sau private;
- ▶ alocări bugetare către universități, institute de cercetare, biblioteci și către alte organizații implicate în activitatea de educație și cercetare;
- ▶ finanțări dedicate, administrate de instituții specializate, cum ar fi Consilii/ Fundații pentru știință și tehnologie;
- ▶ finanțarea pe bază de proiecte din surse publice sau/și private;
- ▶ finanțarea prin instrumente financiare, la rândul lor, inovative: capital de risc, participații la capitalul social al firmelor, crowdfunding, business angels etc.

Politicile guvernamentale (incluzând reglementări, facilități fiscale, ajutor de stat în cadrul politicii de protecție a concurenței loiale) sunt în măsură să influențeze în mod radical fluxurile de cunoaștere în cadrul (eco)sistemelor de inovare. Guvernul poate susține inovarea prin stimulente financiare, fiscale sau o combinație între acestea.

LECȚII ÎNVĂȚATE

- ▶ În perspectiva 2021+ dezvoltarea regională sustenabilă trebuie centrată pe dezvoltarea economică regională în acord cu potențialul economic și planurile de dezvoltare regionale (PDR) și strategiile de inovare pentru specializare inteligentă a fiecărei regiuni (RIS3);
- ▶ Strategia Națională pentru Specializare Inteligentă (SNSI) trebuie să valorizeze Strategia Regională de Specializare Inteligentă (RIS3) și experiența acumulată la nivelul structurilor de parteneriat regionale și a ADR-urilor care au coordonat procesele participative în baza unei inițiative clădite "de jos în sus";
- ▶ Este nevoie de dialog constant și sistematic la nivelul regiunilor pentru înțelegerea uniformă a aspectelor ce țin de inovare și specializare inteligentă;

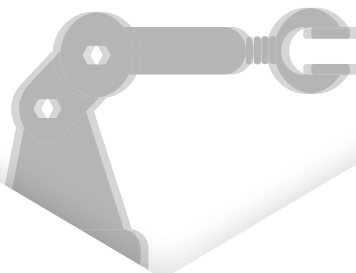

- ▶ Performanțele de etapă se datorează instrumentelor și mecanismelor noi, cum ar fi metodologia privind adoptarea documentului cadru regional (DCR) și mecanismul de implementare a AP1 în patru pași, precum și asistenței tehnice financiare și metodologice, de îndrumare și pregătire din partea POR și a Centrului Comun de Cercetare (JRC-Joint Research Center).
- ▶ Nevoia de consolidare a capacității administrative se menține și trebuie să facă obiectul preocupărilor constante, având în vedere necesitatea îndeplinirii criteriilor din condițiile favorizante atât ex-ante programare, cât și pe parcursul perioadei de implementare
- ▶ Având în vedere faptul că specializarea inteligentă se afla în centrul propunerilor de regulamente pentru perioada 2021+, exercițiul de pregătire a lansării și implementarea AP1 este foarte relevant din punct de vedere al pregătirii condițiilor economice și instituționale necesare unei guvernări eficiente a specializării inteligente în România, și mai ales din perspectiva viitoarelor alocări de fonduri UE.

RECOMANDĂRILE EVALUATORULUI

- ▶ Stimularea participării asociațiilor profesionale în structurile de parteneriat regional de tip helix cvadruplu (cercetare, antreprenariat, autorități publice, comunitate/ societate civilă) și formalizarea acestor structuri într-o asociație regională;
- ▶ Consolidarea memoriei instituționale și a sustenabilității Centrelor de Cercetare Inovare prin proiecte de educație continuă în pregătirea și pe parcursul ciclului de programare, cu scopul consolidării capacității administrative a ecosistemului instituțional regional pentru promovarea inovării (structura de parteneriat, ADR, Centrelor de Cercetare Inovare, beneficiari potențiali de finanțare POR);
- ▶ Dialog cu DG Competition referitor la problematica ajutorului de stat pentru promovarea transferului tehnologic și alinierea regulamentelor între DG Regio și DG Research;
- ▶ Dezvoltarea capacității instituționale administrative a AM și ADR și monitorizarea și evaluarea implementării RIS3, precum și pentru a identifica și atrage instrumente financiare inovative pentru “ingineria financiară a proiectelor integrate de mare valoare și de risc ridicat”;
- ▶ Simplificarea metodologiei Joint Research Center privitoare la procesul de descoperire antreprenorială (EDP - Entrepreneurial Discovery Process), în special partea de sesiune plenară, care în anumite regiuni nu funcționează din cauza deficitului de cultură antreprenorială, a întârzierilor sau, dimpotrivă, este apreciată prea standardizată în contrast cu caracterul creativ al inovării deschise;
- ▶ Facilitarea parteneriatelor între universități și autoritățile publice locale (APL) pentru co-finanțare din sursă publică, iar APL să fie încurajate să apeleze la serviciile de cercetare ale mediului academic.

AXA PRIORITARĂ 2

COMPETITIVITATEA ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

OBIECTIVE SPECIFICE

AXA PRIORITARĂ 2 ESTE STRUCTURATĂ PE DOUĂ PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII (PI):

- ▶ P.I. 2.1 - Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri, cu obiectivul specific - consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în Strategia Națională de Competitivitate (SNC) și Planurile de Dezvoltare Regională (PDR);
- ▶ P.I. 2.2 - Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor, ce are ca obiectiv specific - îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC.

BENEFICIARII INTERVENȚIEI

- ▶ microîntreprinderi cu minim un an de funcționare, precum și incubatoare și acceleratoare de afaceri din mediul urban și rural;
- ▶ întreprinderile mici și mijlocii cu o vechime mai mare de 1 an.

REZULTATE LA 31 DECEMBRIE 2018

- ▶ alocarea financiară a AP 2 - 5.372,2 mil. lei, 32,65% a venitului operațiunii 2.1.A, Microîntreprinderi, 11,22% operațiunii 2.1.B. Incubatoare de afaceri, iar 56,13% P.I. 2.2;
- ▶ 4945 proiecte depuse și 2650 proiecte contractate, dintre care 16,5% (438 proiecte) erau terminate din punct de vedere al realizării fizice a activităților;
- ▶ cel mai mare număr de proiecte s-a depus de către microîntreprinderi (3322 proiecte), urmate de IMM-uri (1552 proiecte) și de incubatoare de afaceri (71 proiecte).

NEVOI LA CARE RĂSPUNDE INTERVENȚIA

În România, sectorul IMM-urilor constituie structura de bază a economiei, reprezentând 99,64% din întreprinderi.

PRINCIPALELE PROBLEME SUNT:

- ▶ Grad redus de cultură antreprenorială, reflectat prin densitatea relativ scăzută a afacerilor în toate regiunile;
- ▶ Problema masei critice a IMM-urilor este influențată și de reziliența noilor afaceri, 2/3 dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață. Dezvoltarea unui IMM în sensul trecerii dintr-o categorie de dimensiune în alta este limitată de: acces la resurse, acces la finanțare redus, eficiența procesului de producție, grad de inovare, legături eficiente cu propriile piețe;
- ▶ Există un număr redus de sectoare economice puternice;
- ▶ Scăderea, între 2008-2010, cu circa 20% a IMM-urilor care exportă, în special în UE, și ponderea redusă a IMM-urilor care exportă raportat la nivelul înregistrat în UE, în special în afara UE.

De asemenea, pe lângă măsurile propuse pentru adresarea acestor probleme, IMM-urile au nevoie de sprijin în cadrul incubatoarelor de afaceri pentru a fi mult mai puțin predispușe riscului de a eșua în primii ani de activitate după înființare.

REZULTATELE EVALUĂRII

- ▶ Beneficiarii au învățat cum să folosească banii publici obținuți pe baze competitive, costurile consultanței au scăzut, capacitatea lor de negociere cu furnizorii de echipamente a crescut;
- ▶ POR 2014-2020 propune soluții de finanțare pe baza nevoilor distincte ale IMM-urilor. În aceeași măsură, POR este doar unul din instrumentele financiare de implementare a politicilor publice de susținere a dezvoltării IMM-urilor.
- ▶ Rata de reziliență a întreprinderilor nou create la un an de la înființare este în creștere de la 63,4 % în anul 2011 la 77,8% în 2015 și 68,9% în 2016, ultimul an cu date disponibile din sursa EUROSTAT. Pe acest fond de creștere indicatorul de rezultat al P.I. 2.1., respectiv rata de supraviețuire a microîntreprinderilor la 3 ani de la înființare are premise generale favorabile să atingă ținta de 72,3% la nivelul anului 2023.

Tabel 2 - Rata de supraviețuire a întreprinderilor nou create la 1 an de la înființare, pe regiuni de dezvoltare

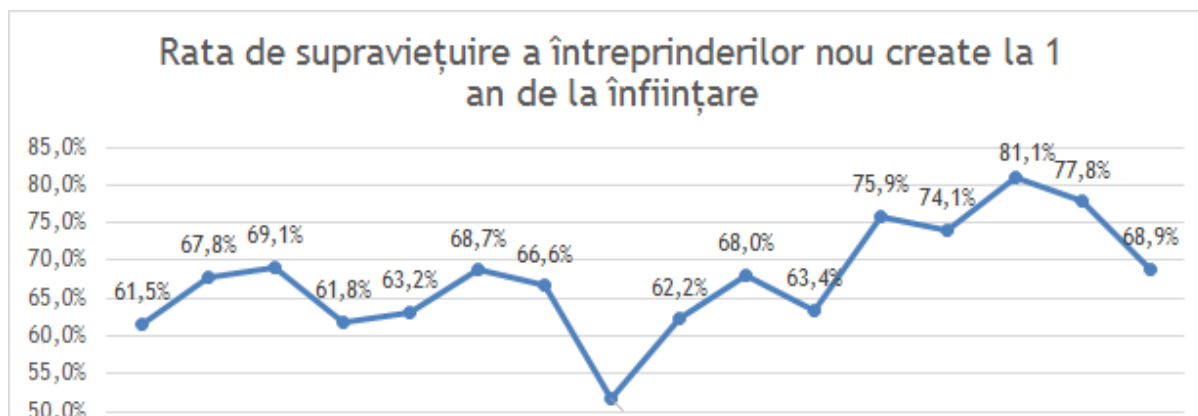
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTAL	63,2%	68,7%	66,6%	51,7%	62,2%	68,0%	63,4%	75,9%	74,1%	81,1%	77,8%	68,9%
Regiunea NORD-EST	90,8%	63,6%	67,6%	46,6%	57,5%	60,8%	65,3%	72,0%	63,8%	81,8%	77,1%	67,2%
Regiunea SUD-MUNTENIA	71,4%	68,4%	72,7%	57,3%	62,0%	71,6%	64,2%	71,7%	75,5%	78,8%	66,6%	69,3%
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	83,2%	63,7%	75,3%	64,4%	58,7%	70,0%	72,5%	68,1%	70,2%	74,1%	73,8%	70,5%
Regiunea NORD- VEST	50,9%	69,3%	68,7%	58,7%	60,8%	67,9%	63,6%	80,6%	74,3%	79,7%	79,3%	77,4%
Regiunea VEST	69,6%	64,4%	54,4%	50,2%	55,1%	69,3%	59,0%	68,4%	63,8%	72,1%	69,0%	62,7%
Regiunea SUD-EST	69,1%	63,2%	69,3%	53,6%	65,3%	70,1%	69,1%	68,3%	70,1%	77,7%	78,2%	78,4%
Regiunea CENTRU	77,6%	72,5%	66,3%	57,1%	62,8%	77,1%	64,7%	79,1%	77,1%	85,0%	71,2%	71,6%
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	51,9%	74,9%	62,9%	36,8%	70,4%	63,1%	56,5%	84,4%	85,0%	87,2%	90,3%	60,4%

Sursa: INS, TEMPO online, Cercetarea statistica DOSME - Întreprinderile nou create și profilul întreprinzătorilor din România

- ▶ Sistemul instituțional al POR a standardizat și a simplificat procesele de depunere, evaluare, contractare, monitorizare și control, centrate pe nevoile beneficiarilor. Calitatea ghidurilor a crescut, fiind un proces de învățare pe care sistemul de implementare încă îl parcurge odată cu înțelegerea specificului sectorului IMM. Cu toate acestea există obstacole administrative, descurajatoare pentru IMM-uri (de ex: lipsa de proporționalitate a cerințelor administrative față de valoarea finanțării obținute).
- ▶ Birourile de informare și sprijin de tip help desk reprezintă un mecanism nou cu impact pozitiv, întrucât față de perioada de programare anterioară acum există un serviciu organizat de o manieră sistematică. Totuși, există nevoia de îmbunătățire a procedurii operaționale, de instruire și de introducere a unui mecanism de schimb de experiență și lecții învățate în relația de comunicare cu IMM-urile și alte categorii de beneficiari ai programului.
- ▶ Aplicația MySMIS reprezintă un progres substanțial, având în vedere că nu mai este nevoie de transmiterea pe suport de hârtie a documentației necesare.

Grafic 1 - Rata de supraviețuire a întreprinderilor nou create la 1 an de la înființare

Sursa: INS, TEMPO online, Cercetarea statistica DOSME - Întreprinderile nou create și profilul întreprinzătorilor din România

LECȚII ÎNVĂȚATE

- ▶ Progresul incontestabil al POR 2014-2020 se datorează în principal unor instrumente și mecanisme noi care au sprijinit implementarea AP 2 de o manieră orizontală (ghiduri specifice apelurilor lansate, mecanism de informare și sprijin pentru solicitanți în pregătirea cererii de finanțare, mecanismul cererilor de plată etc.). La acestea se adăugă și experiența dobândită de sistemul de coordonare, gestiune și control al POR, și de beneficiarii IMM-uri în ciclul anterior.
- ▶ Sursele de documentare ale indicatorilor sunt corect determinate, dar se mențin unele diferențe în definirea indicatorului de rezultat al POR 2014-2020 cu definiția dată prin sursa de documentare, motiv pentru care e nevoie fie de aliniere, fie de constituirea unei surse proprii de documentare la nivel de proiect pe baza desfășurării unor anchete sistematice în momente cheie.
- ▶ IMM-urile urmăresc valorificarea maximă a oportunităților din piață, inclusiv a finanțărilor, mobilitatea cererii lor fiind mare. Transferul rezultatelor către regiunea de origine în fapt nu conduce la pierderea lor din economia națională, dar regiunea unde i s-a atribuit finanțare va beneficia de locuri de muncă doar o perioadă determinată și astfel nu se atinge obiectivul reducerii disparităților regionale.

RECOMANDĂRILE EVALUATORULUI

- ▶ Analiza oportunității unor mecanisme financiare integrate pentru IMM-uri. Coordonarea intervențiilor care să reunească diferite fluxuri de finanțare și care permit IMM-urilor să solicite individual sau în parteneriat o investiție integrată acoperind diferite nevoi. Dar, există și riscuri asociate abordării integrate, de exemplu, complexitatea alinierii regulilor din diverse surse de finanțare poate afecta implementarea pe scară largă.
- ▶ Înființarea rețelei birourilor de informare și sprijin. În ceea ce privește mecanismul de sprijin de tip help desk, recunoscut de beneficiari ca fiind util și de succes, se recomandă introducerea în planul de activități al Asociației Agențiilor de Dezvoltare Regională a unei teme referitoare la înființarea rețelei naționale a birourilor de informare și sprijin, care funcționează în cadrul organismelor intermediare POR din cadrul Agențiilor de Dezvoltare Regională (ADR).
- ▶ Se recomandă introducerea unei proceduri operaționale de pregătire și certificare a ghidurilor pentru apel, pregătirea ghidurilor trebuie să se realizeze prin consultare cu mediul de afaceri asociativ, pe segmentul de consultanți cu experiență în atragerea de fonduri europene, și cu organismele intermediare.
- ▶ Simplificarea verificării administrative și de eligibilitate, prin introducerea unei noi declarații pe propria răspundere a reprezentantului legal, cu referire la menținerea structurii acționariatului și a categoriei de mărime microîntreprindere independentă la momentul contractării. Această declarație ar responsabiliza beneficiarii, nu ar mai încălca/supraîncălca Organismele Intermediare și ar accelera contractarea, iar verificarea veridicității se poate face fie la prima vizită de monitorizare, fie cu prilejul auditului de proiect, de către un auditor independent, angajat contractual.
- ▶ Dovada contribuției proprii a beneficiarului să fie prezentată într-un interval de maxim 90 de zile de la notificarea începerii termenului pre-contractual, în mod similar regimului de prezentare al autorizației de construire care s-a extins prin ordin de modificare a Ghidului general POR sau chiar la un interval de timp după încheierea contractului. În cea de a doua variantă, care ar permite și constituirea de garanții pentru creditul punte angajat la banca comercială, contractul de finanțare să prevadă o clauză suspensivă în situația neprezentării dovezii la termenul cerut și precizarea că se reziliază de drept în absența prezentării dovezilor în intervalul de timp stabilit prin instrucțiune.
- ▶ Simplificarea procedurilor referitoare la modificări ulterioare ale contractului de finanțare, regula modificărilor ulterioare este actul adițional și nu notificarea, ceea ce lungeste și chiar stopează pe o perioadă implementarea activităților la nivel de proiect.

AXA PRIORITARĂ 3

SPRIJINIREA TRANZIȚIEI CĂTRE O ECONOMIE CU EMISII SCĂZUTE DE CARBON

OBIECTIVE SPECIFICE

- ▶ OS3.1. - Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari.
- ▶ OS3.2. - Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă.

Spitale, clădiri de învățământ, clădiri administrative, policlinici, penitenciare etc., inclusiv spații anexă de păstrare și stocare, clădiri rezidențiale sunt eligibile pentru finanțare. Rezultatele așteptate sunt reducerea consumului de energie în infrastructurile publice și în sectorul locuințelor și limitarea nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră.

Sunt finanțate proiecte ce vizează reabilitarea energetică profundă (deep renovation), izolarea termică, reabilitarea și modernizarea sistemelor de încălzire, a rețelelor și instalațiilor, iluminat și sistemul de management energetic al clădirii (măsuri de eficiență energetică tipice), sisteme de iluminat stradal și mobilitate urbană.

Reducerea CO₂ în zonele urbane va fi asigurată prin proiecte ce vizează scăderea emisiilor de noxe provenite din transport. Aceasta presupune oferirea oportunităților de transport alternativ și descurajarea utilizării autoturismelor personale, prin dezvoltarea parcului de mijloace de transport electric, scăderea timpilor de deplasare pentru vehicule, încurajarea utilizării bicicletei, construirea unor rețele integrate de alei pietonale. Va fi sprijinită realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă, care să asigure planificarea infrastructurii rutiere pe termen mediu (până în anul 2020), instituind o strategie coerentă pentru gestionarea și punerea la dispoziție de drumuri și infrastructuri conforme cu politica de mobilitate durabilă și cererea de deplasare.

NEVOI LA CARE RĂSPUNDE INTERVENȚIA

- ▶ eficiența energetică scăzută a clădirilor aparținând fondului urban și consumuri energetice nesustenabile fac necesare lucrări de consolidare și de reabilitare energetică; potențialul de economisire în clădiri publice și rezidențiale este de peste 40%.
- ▶ iluminatul public este insuficient dezvoltat și nesustenabil; potențialul de economisire a energiei în iluminatul public este de până la 60%.
- ▶ reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din transportul rutier reprezintă o provocare majoră pentru toate arealele urbane din România.

BENEFICIARII INTERVENȚIEI

- ▶ autorități și instituții publice centrale, autoritățile și instituțiile publice locale din mediul urban, precum și parteneriate între acestea; aceștia pot realiza parteneriate/ colaborări cu orice alte autorități/ instituții publice care pot contribui la buna implementare a proiectului;

REZULTATE LA 31 DECEMBRIE 2018

- ▶ alocare financiară la nivel de program 8,03 miliarde lei;
- ▶ 1.286 de proiecte (cereri de finanțare) depuse, corespunzând unui buget total nerambursabil de 11,2 miliarde lei;
- ▶ 408 proiecte contractate, cu un buget total nerambursabil de 3,1 miliarde lei, reprezentând 38,7% din alocarea financiară nerambursabilă;
- ▶ 34 proiecte finalizate pe prioritatea de investiții (PI) 3.1.A (eficiență energetică în clădirile rezidențiale), din care 33 în București-Sectorul 3 și unul în orașul Petrla, Regiunea Vest;
- ▶ plăți efectuate în valoare de 287,2 milioane lei, reprezentând circa 3,6% din alocarea totală la nivel de axă prioritară.

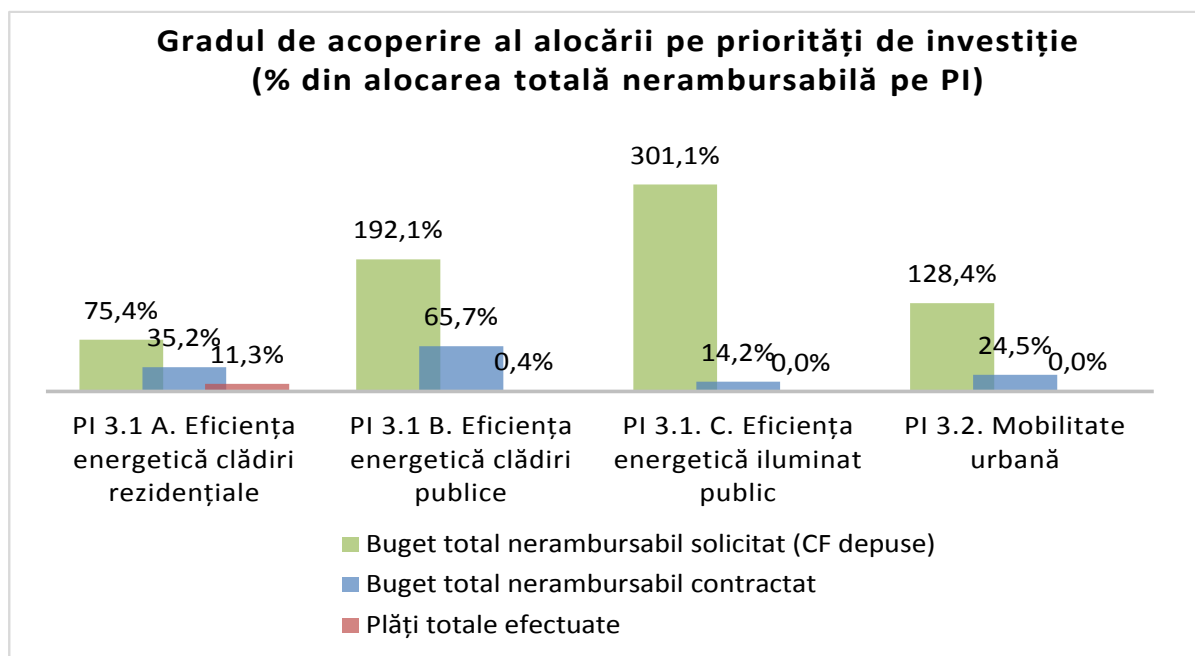

Figura 1 Gradul de acoperire a alocării pe priorități de investiție (% din alocarea totală nerambursabilă).

ȚINTELE INTERMEDIARE STABILITE PENTRU 2018 AU FOST CU MULT DEPĂȘITE ÎN CAZUL REGIUNII BUCUREȘTI - ILFOV:

- ▶ 16.259 gospodării cu o clasificare mai bună a consumului de energie față de 1.000 programate;
- ▶ 441,4 mil. lei cheltuieli eligibile autorizate față de 94,8 mil. lei programat;
- ▶ 2 operațiuni contractate destinate transportului public și nemotorizat față de 1 programată.

În cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate a fost depășită ținta privind operațiunile destinate transportului public și nemotorizat: 19 operațiuni contractate față de 10 programate, dar au fost reabilitate termic doar 84 de gospodării față de 5.600 programate, iar cheltuielile eligibile autorizate au fost de 31,1 mil. lei față de 396,9 mil. lei programate.

RATA DE ACESARE ȘI DE CONTRACTARE LA NIVELUL PI 3.1.A

- ▶ 74 localități din 32 de județe (inclusiv București) au trimis 369 de cereri de finanțare în cadrul IP 3.1.A; au fost contractate 142 de proiecte, din care 80 sunt în București;
- ▶ Cea mai ridicată rată de accesare se înregistrează în regiunea București - Ilfov (263%) și în regiunea Vest (102%), iar rata de contractare are cele mai ridicate valori în regiunilor București-Ilfov - 159,3%, Nord-Vest - 21,4%, Sud-Vest Oltenia – 21,2% și Vest - 13,6%,;

RATA DE ACESARE ȘI DE CONTRACTARE LA NIVELUL PI 3.1.B:

- ▶ există un interes deosebit pentru această prioritate de investiții, deoarece rata generală de accesare este supraunitară (192%);
- ▶ 211 localități din 42 de județe (inclusiv București) au trimis 686 cereri de finanțare; au fost contractate 242 de proiecte, distribuite în 110 localități;
- ▶ nu sunt proiecte finalizate;

RATA DE ACESARE ȘI DE CONTRACTARE LA NIVELUL PI 3.1.C.:

- ▶ înregistrează cea mai mare rată de accesare dintre toate PI - 301%;
- ▶ 110 localități din 39 județe (inclusiv București) au trimis 124 de cereri de finanțare în cadrul PI 3.1.C; 3 proiecte au fost contractate în regiunea Nord-Vest;
- ▶ toate regiunile înregistrează o rată de accesare mai mare de 200%;

RATA DE ACESARE ȘI DE CONTRACTARE LA NIVELUL PI 3.2:

- ▶ rata de accesare este de 128,4%;
- ▶ 61 localități din 32 de județe (inclusiv București) au trimis 107 cereri de finanțare în cadrul PI 3.2;
- ▶ 21 de proiecte au fost contractate, distribuite în 10 localități - București și 9 alte orașe din regiunea Nord-Vest;
- ▶ rata de contractare este subunitară – 24,5%, fiind semnate contracte doar în regiunile București Ilfov (23,7%) și Nord Vest (236%);
- ▶ 44 proiecte din toate regiunile erau încă în procesul de evaluare și 40 în contractare.

Dinamica cumulativă a cererilor de finanțare depuse pe fiecare PI

Sursa: procesare pe baza datelor din SMIS

Axa 3: costuri/beneficii pentru fiecare PI (cost unitar pentru reducerea emisiilor de CO2 t echivalente)*

PI	Tip de intervenție	Număr de Proiecte **	% Reducere a consumului de energie primară	€/Co2 t echiv. ***	Indice al costului (co2 - 3.1.A ca referință)
3.1.A	Eficiență energetică - clădiri rezidențiale	5	50	2.939	1
3.1.B	Eficiență energetică - clădiri publice	18	71	11.956	4
3.1.C	Iluminat public	3	50	67.742	23
3.2	Mobilitate urbană	16	NA	177.358	60

Observații:

* = calculat pe costurile totale eligibile pentru fiecare proiect

** = proiectele și propunerile aprobate verificate pentru această estimare

*** = rata de schimb €/Lei = 4,6531, inforeuro decembrie 2018

REZULTATELE EVALUĂRII

1. Conform estimărilor bazate pe bugetul nerambursabil contractat raportat la alocarea financiară a axei, se poate concluziona ca există premisele pentru obținerea rezultatelor finale preconizate, raportul Finanțări contractate/Alocare financiară fiind de 110,5%;
2. O îmbunătățire medie pentru eficiența energetică a clădirilor rezidențiale unde lucrările de reabilitare termică au fost finalizate este de 49%, exprimată prin reducerea consumului anual de energie primară;
3. În ceea ce privește PI 3.1.B, datele indică un potențial de reducere a consumului de energie de 71%;
4. Intervențiile finanțate prin PI 3.1.C au potențialul de a contribui la o reducere medie cu 50% a consumului de energie în comparație cu sistemele de iluminat existente;
5. Pentru PI 3.2. este evidențiată o scădere medie aproximativă de cca. 9,4% în emisiile de CO2, după finalizarea proiectului.

BARIERE ÎN IMPLEMENTARE

- ▶ pentru a asigura obținerea rezultatelor propuse la începutul intervenției trebuie îmbunătățit controlul lucrărilor efectuate;
- ▶ beneficiarii proiectelor finanțate au nevoie să-și îmbunătățească abilitățile în pregătirea documentelor tehnice și administrative, gestionarea fazei de contractare și comunicarea cu alte autorități publice implicate în ciclul de viață al proiectului;
- ▶ calitatea slabă a firmelor și antreprenorilor implicați în realizarea lucrărilor;
- ▶ un comportament de consum de energie excesiv din partea utilizatorilor finali împiedică atingerea rezultatelor planificate.

BUNE PRACTICI - REGIUNEA NORD-VEST

- ▶ înființarea unei platforme web de către ADR pentru a ajuta beneficiarii să-și prezinte și să-și monitorizeze proiectele;
- ▶ organizarea unui set amplu și consistent de activități de sensibilizare și participare a beneficiarilor finali de către Primăria Turda în implementarea proiectului din cadrul PI 3.2.

RECOMANDĂRILE EVALUATORULUI

- ▶ Accelerarea progresului general al axei: pe ansamblu, progresul în implementarea proiectelor este limitat, iar eficiența diferitelor priorități trebuie luată în considerare. Dacă ritmul cheltuielilor nu se accelerează, Autoritatea de Management ar trebui să ia decizii privind redistribuirea fondurilor între regiuni și priorități de investiții.
- ▶ Este o nevoie strategică de simplificare a unor faze ale proiectului.
- ▶ PI 3.1.C și 3.2. reprezintă domenii în care inovațiile tehnologice și organizaționale se dezvoltă mai rapid, astfel încât următoarele apeluri ar putea promova prezentarea unor propuneri mai inovatoare, prin adecvarea criteriilor de selecție acestei cerințe.
- ▶ Creșterea gradului de conștientizare a utilizatorilor finali, cu scopul de a reduce consumul de energie, precum și de a crește numărul de pasageri care folosesc transportul public.
- ▶ Creșterea nivelului pre-finanțării (stabilit la 10% din valoarea eligibilă a proiectului) este complexă, dar va oferi un sprijin mai puternic beneficiarilor la începutul implementării proiectului și va accelera progresul financiar general al operațiunilor.
- ▶ O altă opțiune ar fi evitarea necesității reaprobării proiectelor de către consiliile locale dacă modificările nu schimbă substanțial abordarea și structura inițială și dacă rezultatele din punctul de vedere al eficienței energetice sunt îmbunătățite.
- ▶ Îmbunătățirea capacității sistemului de monitorizare a datelor (SMIS), acordând atenție calității datelor și extinderea utilizării acestuia pentru obținerea documentelor de raportare.
- ▶ Beneficiarii trebuie să se concentreze asupra operațiunilor cu valoare adăugată și să fie informați despre cele mai bune practici. S-a observat că beneficiarii riscă să dedice mai mult timp pentru a rezolva probleme procedurale, decât pentru a monitoriza în mod corespunzător implementarea proiectului. Realizarea unei baze de date pentru aceste exemple pilot/ bune practici poate fi utilă.
- ▶ Cooperarea cu programe finanțate prin Fondul Social European și cu alte programe naționale pentru a asigura furnizarea de forță de muncă de bună calitate.

AXA PRIORITARĂ 4

SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII URBANE DURABILE

OBIECTIVE SPECIFICE

AXA PRIORITARĂ 4 - SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII URBANE DURABILE VIZEAZĂ URMĂTOARELE OBIECTIVE SPECIFICE (OS):

- ▶ OS 4.1: Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ, prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă;
- ▶ OS 4.2: Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și a suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ;
- ▶ OS 4.3: Îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a comunităților marginalizate în municipiile reședință de județ din România;
- ▶ OS 4.4: Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă;
- ▶ OS 4.5 Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de muncă.

Regulamentul (UE) 1301/2013 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), prevede, la articolul 7, că FEDR sprijină dezvoltarea urbană durabilă prin strategii care stabilesc acțiuni integrate pentru a aborda provocările care afectează zonele urbane.

Regulamentul instituie, în vederea obținerii finanțării, condiția existenței unor Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU), care să aibă în vedere rezolvarea problemelor de ordin economic, de mediu, climatic, demografic și social cu care se confruntă orașele.

În perioada 2014-2020, la nivelul Agențiilor

pentru Dezvoltare Regională au fost înființate Structuri de sprijinire a dezvoltării urbane durabile (SSDU), având rolul de a susține autoritățile publice locale în implementarea Strategiilor Integrate de Dezvoltare.

La nivel de UAT, elaborarea SIDU a determinat identificarea nevoilor la nivel local și prioritizarea acestora, precum și identificarea surselor de finanțare pentru aceste nevoi.

NEVOI LA CARE RĂSPUNDE INTERVENȚIA

Nevoile adresate prin obiectivele specifice din cadrul AP 4 au fost lipsa locurilor de muncă, calitatea slabă a locuințelor, segregarea socio-spațială, poluarea, degradarea spațiilor publice.

Beneficiarii intervențiilor sunt autorități publice locale din mediul urban- 39 de municipii reședință de județ, fiecare dintre acestea primind o alocare financiară orientativă predefinită.

REZULTATE LA 08.08.2019

Până la data limită de colectare a datelor, de 08.08.2019, s-au depus 486 cereri de finanțare în valoare totală a contribuției nerambursabile de 13.630.266.343 lei, reprezentând 210,90% din valoarea alocării de 6.464.286.504 lei;

S-au semnat 56 contracte de finanțare în valoare totală a contribuției nerambursabile de 1.734.541.995 lei, ceea ce reprezintă 26,80% în raport cu valoarea alocării;

S-au efectuat plăți pentru 7 unități administrativ-teritoriale (UAT), în valoare totală a contribuției nerambursabile de 46.209.640 Euro;

Din totalul plăților certificate, 99,36% sunt plăți în cadrul OS 4.1, diferența fiind reprezentată de plăți în cadrul OS 4.3 – 0,03% și OS 4.4 – 0,61%.

Obiectivul Specific	Valoare totală proiecte depuse (Buget total nerambursabil) [lei]	Alocare [lei]	% valoare proiecte depuse din alocare
OS 4.1. Mobilitate urbană	12.043.369.960	5.250.300.380	229,40%
OS 4.2. Revitalizare urbană	617.788.361	583.366.710	105,90%
OS 4.3. Regenerare comunități defavorizate	340.994.335	274.182.356	124,40%
OS 4.4. Acces la educație timpurie	628.113.685	356.437.058	176,20%
Total	13.630.266.343	6.464.286.504	210,9%

Tabel1: Raportul dintre valoarea FEDR+Buget de Stat, cereri depuse și alocări la 08.08.2019

REZULTATELE EVALUĂRII

- ▶ Obiectivele AP 4 se vor realiza, iar indicatorii asumați prin POR au un mare potențial de a se atinge.
- ▶ Există un interes deosebit al administrației publice locale (APL) de a accesa intervențiile prin POR. Interesul față de tipologia intervențiilor propuse este diferit, cel mai mare interes a fost manifestat pentru OS 4.1. Mobilitate urbană, iar la polul opus se situează interesul manifestat pentru OS 4.2. Revitalizare urbană.
- ▶ Există o corelație directă între dezvoltarea urbană și creșterea nivelului de trai. Este de așteptat ca efectele proiectelor finanțate prin AP 4, ce vor avea loc după finalizarea implementării, să contribuie în principal la creșterea calității vieții, dar și a atractivității orașelor, ceea ce creează premisele de dezvoltare socio-economică a acestora.
- ▶ Logica intervenției s-a verificat în mare măsură în implementare.
 - Tipologia acțiunilor de finanțat a fost acoperitoare pentru nevoile administrației publice locale și conduce la atingerea rezultatelor;
 - Costurile eligibile au acoperit în mare măsură nevoile investiționale, chiar dacă nu pentru toți beneficiarii.
 - Studiul a evidențiat și alte nevoi la nivel local neacoperite de finanțări publice.
 - Mecanismele de implementare conduc la realizarea rezultatelor, dar eficiența și eficacitatea acestora poate fi îmbunătățită.
- ▶ Intervențiile în infrastructura de transport și cea educațională au răspuns cel mai bine nevoilor comunităților locale.
- ▶ Îmbunătățirea capacității administrative la nivel local este efectul indirect cel mai important al intervențiilor AP 4 până la momentul realizării studiului.

BUNE PRACTICI IDENTIFICATE:

- ▶ Utilizarea informației virtuale (rețele de socializare) în definirea nevoilor și strategiei la nivelul UAT Baia Mare.
- ▶ Inițiativa bugetului participativ prin care cetățenii sunt consultați asupra modului de cheltuire a resurselor bugetare la nivel local în Cluj-Napoca, model "importat" și de Oradea.
- ▶ Campania susținută de promovare în regiunea Nord-Vest, pentru informarea și conștientizarea potențialilor beneficiari asupra oportunităților financiare din cadrul AP 4 a POR, a condus la numărul cel mai mare de cereri la nivel de țară.
- ▶ Capacitatea administrativă a APL din regiunea NV a condus la pregătirea unui număr mare de proiecte de bună calitate, contractate în timp scurt, și care au demarat activitatea și au realizat plățile certificate cu cea mai mare valoare pe țară.

LECȚII ÎNVĂȚATE

- ▶ Buna colaborare dintre AM și OI POR a condus la îmbunătățirea condițiilor de eligibilitate pe durata lansării diferitelor apeluri (în special pentru proiectele "nefinalizate").
 - acceptarea titlului de proprietate provizoriu, includerea cheltuielilor cu lucrările de infrastructură pentru utilități, un nou mecanism al cererilor de plată introdus în aprilie 2013 (prin acceptarea cererilor de plată) a avut un impact substanțial asupra creșterii gradului de absorbție;
- ▶ O preverificare a proiectelor elaborate de beneficiarii AP4 de către SSDU ar conduce la îmbunătățirea calității proiectelor și ar reduce durata procesului de evaluare;
- ▶ Încurajarea participării societății civile, prin întâlniri de consultare, a contribuit la asumarea responsabilității de către APL la prioritizarea proiectelor.
- ▶ Comunicarea eficientă și proactivă în relația cu beneficiarii a condus la îmbunătățirea calității proiectelor;
- ▶ Sub-criteriile și modalitatea de punctare au determinat beneficiarii să învețe că trebuie să prezinte bine obiectivele și motivele pe care se fundamentează proiectele și rezultatele pe termen lung;
- ▶ Complexitatea proiectelor din cadrul intervențiilor AP 4 necesită o perioadă lungă de timp pentru pregătirea acestora, astfel că pe viitor procesul trebuie demarat din timp, tematicile fiind foarte sensibile.

RECOMANDĂRILE EVALUATORULUI

- ▶ Îmbunătățirea procesului de planificare prin realizarea unui proces consultativ real, care să preceadă negocierea cu Comisia Europeană;
- ▶ Renunțarea la solicitarea documentelor care există deja la dosarul contractului;
- ▶ Îmbunătățirea sistemului de indicatori de realizare și de rezultat și încărcarea acestora mai susținut în sistem pentru o monitorizare și evaluare mai realiste; Utilizarea mai eficientă a MySMIS prin adaptarea sistemului nevoilor tuturor categoriilor de utilizatori;
- ▶ Prioritizarea proiectelor trebuie adaptată pe categorii de municipii, în funcție de capacitatea administrativă, nevoile și resursele acestora;
- ▶ Abordarea integrată a acțiunilor de dezvoltare urbană ar putea folosi ca exemplu alte state membre ale UE unde aceasta a fost dezvoltată treptat, prin diverse experiențe pilot din inițiativa URBAN (de exemplu, bazată pe cartiere) și a continuat în perioada curentă, având la bază mecanismele participative și parteneriale activate anterior;
- ▶ Un proces real și cât mai larg de consultare în faza de realizare a documentelor programatice ar permite un proces mai eficace de identificare a nevoilor comunităților, dar și de responsabilizare a cât mai multor membri din mediul economic, societatea civilă, mediul academic, ș.a., ceea ce va contribui la o mai bună sustenabilitate a intervențiilor;
- ▶ O mai largă consultare pentru realizarea ghidului solicitantului în vederea realizării unui conținut mai clar, simplificat, ușor de completat al cererii de finanțare, în special cu potențialii beneficiari;
- ▶ Sesiuni de pregătire cu solicitanții pentru clarificarea conținutului ghidului solicitantului, cu accent pe criteriile de eligibilitate, costuri eligibile și încadrarea anumitor spețe, așa cum au reieșit din perioada de programare curentă.

AXA PRIORITARĂ 5

ÎMBUNĂȚĂȚIREA MEDIULUI URBAN ȘI CONSERVAREA, PROTECȚIA ȘI VALORIFICAREA DURABILĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL

OBIECTIVE SPECIFICE

Axa prioritară 5 (AP5) din POR 2014-2020 este structurată pe două priorități de investiție, și anume: (1) Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural și (2) Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării

orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului.

OBIECTIVELE SPECIFICE AXEI PRIORITARE SUNT:

- ▶ Impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale;
- ▶ Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din orașele mici, mijlocii și municipiul București.

NEVOI LA CARE RĂSPUNDE INTERVENȚIA

- ▶ lucrări și activități, preponderent fiind lucrările la structura de rezistență, refacerea acoperișurilor, pardoselilor și a sistemelor de aerisire și încălzire, refacerea picturilor, dar și refacerea vitraliilor, clopotnițelor, mobilierului interior, digitizarea obiectivului;
- ▶ în cazul unor proiecte, intervențiile au vizat clădiri într-un stadiu avansat de degradare pentru a le restabili zidăria, compartimenta și a le integra într-un circuit cultural și artistic, găzduind expoziții permanente ale asociațiilor de profil (artiști plastici, pictori, sculptori), un adevărat hub cultural.
- ▶ reconversia și/sau reutilizarea terenurilor neutilizate și abandonate și transformarea lor în zone de agrement și recreere pentru populație (parcuri, grădini publice, etc.),
- ▶ are ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor. În același timp, revitalizarea urbană constituie un instrument pentru utilizarea rațională a resurselor de teren, în contextul intensificării procesului de expansiune urbană necontrolată.

Fără intervențiile prin proiectele POR, multe dintre obiectivele de patrimoniu, ar fi fost pierdute pentru totdeauna. O parte dintre aceste obiective erau închise, fiind într-un stadiu de degradare avansată care nu permitea accesul la acestea în condiții de siguranță.

BENEFICIARIII INTERVENȚIEI

- ▶ Autorități ale administrației publice locale, autorități ale administrației centrale,
- ▶ Unitățile de cult,
- ▶ ONG-uri,
- ▶ Parteneriate între aceste entități, respectiv:
 - Autoritate a administrației publice locale, în calitate de lider în parteneriat cu altă autoritate publică locală, cu o autoritate publică centrală, unitate de cult sau ONG;
 - Autoritate a administrației publice centrale, în calitate de lider în parteneriat cu o autoritate publică locală sau unitate de cult.
- ▶ Autorități și instituții publice locale din mediul urban, cu excepția municipiilor reședință de județ,
- ▶ Parteneriate/colaborări cu orice alte autorități/ instituții publice care pot contribui la buna implementare a proiectului.

REZULTATE LA 31 DECEMBRIE 2018

- ▶ alocare financiară: 453,12 mil Euro;
- ▶ au fost depuse, cumulativ în cele 13 apeluri, 373 de proiecte pe Axa Prioritară 5, din care 275 proiecte în cadrul PI 5.1 și 98 de proiecte în cadrul PI 5.2. Valoarea acestor proiecte este de 3.771.100.728 lei;
- ▶ au fost contractate 236 de proiecte cu o valoare totală eligibilă de 2.478.596.667 lei, din care contribuție europeană de 2.051.264.774,7 lei reprezentând 82,76% din alocarea POR (contribuția UE). În cadrul P.I 5.1 s-au contractat 188 de proiecte în valoare totală eligibilă de 2.131.190.181 lei, iar în cadrul P.I. 5.2 48 de proiecte în valoare totală eligibilă de 347.406.486 lei.
- ▶ în condițiile unei rate de accesibilitate a sumelor alocate mulțumitoare, raportul dintre valoarea FEDR+BS a proiectelor depuse și alocarea FEDR+BS prin POR este de 182,5% la nivel de AP și de 196,6% la nivel de PI 5.1, respectiv 140,0% la nivel de PI 5.2;

Procesul de colectare a datelor necesare realizării evaluării a avut în vedere:

Alocare, Euro	Total Axa 5			5.1.			5.2.		
	Total	FEDR	Buget Stat	Total	FEDR	Buget Stat	Total	FEDR	Buget Stat
1. Nord-Est	56,099,936	47,684,946	8,414,990	43,733,362	37,173,358	6,560,004	12,366,574	10,511,588	1,854,986
2. Sud-Est	47,609,655	40,468,206	7,141,449	37,114,664	31,547,464	5,567,200	10,494,991	8,920,742	1,574,249
3. Sud - Muntenia	50,429,069	42,864,708	7,564,361	39,312,571	33,415,685	5,896,886	11,116,498	9,449,023	1,667,475
4. Sud-Vest Oltenia	38,350,441	32,597,875	5,752,566	29,896,535	25,412,055	4,484,480	8,453,906	7,185,820	1,268,086
5. Vest	37,709,666	32,053,216	5,656,450	29,397,012	24,987,460	4,409,552	8,312,654	7,065,756	1,246,898
6. Nord - Vest	40,771,278	32,617,022	8,154,256	26,595,745	21,276,596	5,319,149	14,175,533	11,340,426	2,835,107
7. Centru	45,911,598	39,024,858	6,886,740	35,790,924	30,422,285	5,368,639	10,120,674	8,602,573	1,518,101
8. București - Ilfov	44,277,620	37,635,978	6,641,642	34,517,136	29,339,566	5,177,570	9,760,484	8,296,412	1,464,072
ITI	42,599,422	36,209,509	6,389,913	32,027,534	27,223,404	4,804,130	10,571,888	8,986,105	1,585,783
SUERD	31,364,205	26,659,574	4,704,631	18,585,732	15,797,872	2,787,860	12,778,473	10,861,702	1,916,771
Total	435,122,890	367,815,892	67,306,998	326,971,215	276,595,745	50,375,470	108,151,675	91,220,147	16,931,528

PROCESUL DE COLECTARE A DATELOR NECESARE REALIZĂRII EVALUĂRII A AVUT ÎN VEDERE:

- ▶ date cantitative din sursa SMIS și alte surse administrative;
- ▶ date și informații calitative rezultate din: cercetare de birou (analiza legislației și a regulamentelor, a apelurilor de propuneri, a bunelor practici europene și internaționale, analiza mono și bi-variata a bazelor de date); sondaj în rândul beneficiarilor; interviuri (individuale, de grup, față în față, prin telefon); focus grup; panel de experți; analiza matricii de coerență externă; benchmarking; analiza impactului bazat pe teorie.

Contribuția pe care intervențiile finanțate prin POR o vor aduce la dezvoltarea comunităților locale este cu siguranță un fapt cert. Se face referire la viitor pentru că la momentul realizării evaluării, nici un proiect nu este finalizat și deci, nu există efecte.

REZULTATELE EVALUĂRII

- ▶ Intervențiile asupra patrimoniului sunt de o deosebită importanță, având în vedere potențialul de care dispune România;
- ▶ Integrarea obiectivelor finanțate prin POR în circuite turistice și obținerea statutului de stațiune turistică pot reprezenta motorul unei revigorări economice, cu real impact asupra nivelului de trai al comunităților;
- ▶ Restaurarea patrimoniului, pe termen mediu și lung, cu un set de politici coerente și susținute la nivel central și local, va determina dezvoltarea și diversificarea economiilor locale;
- ▶ Parteneriatele în implementarea proiectelor, capacitate financiară și asigurarea unui management de proiect profesionist sunt premisele sustenabilității intervențiilor.

BUNE PRACTICI

- ▶ buna colaborare dintre AM și OI POR a condus la îmbunătățirea condițiilor de eligibilitate pe durata lansării diferitelor apeluri (ex. proiectele "nefinalizate") în raport cu primele lansări din 2016;
- ▶ cumularea de etape a dus la reducerea perioadei de evaluare și selecție;
- ▶ mecanismul cererilor de plată, introdus în aprilie 2013, a avut impact substanțial asupra creșterii gradului de absorbție;
- ▶ consultarea opiniei unui constructor/contractor cu experiență a făcut diferența dintre un plan realist și unul mult prea ambițios;
- ▶ beneficiarii au conștientizat necesitatea unei colaborări permanente cu furnizori profesioniști, dar și a comunicării cu departamentele din sistemul de implementare a POR ;
- ▶ implicarea directă a beneficiarului în toate fazele proiectului este o condiție de bază a succesului (urmărirea activității firmei de consultanță).

LECȚII ÎNVĂȚATE

- ▶ O mai bună planificare a activităților din faza de concepție a cererii de finanțare are o marjă mai mare de reușită.
- ▶ Renunțarea la solicitarea documentelor care există deja la dosarul contractului, ar eficientiza procesarea cererilor de plată / rambursare.
- ▶ Pentru creșterea capacității de elaborare și implementare a politicilor regionale, se impun măsuri pentru creșterea capacității administrative la nivelul UAT, în special în domeniul achizițiilor publice și managementului de proiect, dar și în privința promovării parteneriatului la nivel local între beneficiari, mai ales la nivelul APL de mici dimensiuni.

RECOMANDĂRILE EVALUATORULUI

- ▶ În vederea reducerii perioadei de contractare, se recomandă utilizarea resurselor de asistență tehnică pentru suplimentarea personalului intern pentru consolidarea pachetului de documente necesar contractării;
- ▶ Îmbunătățirea sistemului de indicatori pentru o cuantificare realistă și acurată a efectelor (de ex., diferențierea indicatorilor de realizare - mp reabilitați și de rezultat – nr. obiective, nr. turiști; utilizarea indicatorilor compoziți - indicele atractivității patrimoniului/siturilor sprijinite);
- ▶ În vederea creșterii relevanței intervențiilor POR și reducerii disparităților regionale, alocările bugetare trebuie să respecte specificul regional (de ex: alocările pentru patrimoniul cultural să fie corelate cu potențialul monumentelor istorice din cadrul fiecărei regiuni de dezvoltare), dar și considerarea finanțării și a altor tipuri de operațiuni;
- ▶ Elaborarea de planuri teritoriale și locale de peisaj integrate celor de amenajare a teritoriului și de management al monumentelor și al siturilor istorice;
- ▶ Realizarea unor planuri integrate de dezvoltare urbană, inclusiv prin includerea reconversiei culturale a unor zone în cartiere creative, centre culturale etc.;
- ▶ Includerea dimensiunii culturale și a problematicii privind calitatea locuirii în programele de regenerare urbană și rurale dezvoltate;
- ▶ Întărirea cooperării interinstituționale pentru un cadru unitar sistemului de protecție a patrimoniului natural construit și a peisajului, pregătirea și formarea de restauratori, manageri de sit patrimonial;
- ▶ Inițierea unor proiecte-pilot/programe-cadru de dezvoltare locală și regională care să includă patrimoniul construit și alte elemente de patrimoniu cultural imaterial, să integreze dimensiunea conservării și cea a transmiterii patrimoniului cultural imaterial către noile generații.

AXA PRIORITARĂ 6

ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII RUTIERE DE IMPORTANȚĂ REGIONALĂ ȘI LOCALĂ

OBIECTIVE SPECIFICE

Axa prioritară 6 (AP6) din POR 2014-2020 are ca obiectiv creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane prin modernizarea infrastructurii de transport rutier pentru conectarea la rețeaua TEN-T, în coordonare cu planurile de dezvoltare regională.

CELE DOUĂ PRIORITĂȚI DE INVESTIȚIE SUNT:

- ▶ Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale, obiectiv specific creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane prin modernizarea infrastructurii de transport rutier pentru conectarea la rețeaua TEN-T, în coordonare cu planurile de dezvoltare regională;
- ▶ Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de transport ecologice (inclusiv cu un nivel redus de zgomot) și cu emisii reduse de carbon, inclusiv transporturile fluviale interne și maritime, porturile, legăturile multimodale și infrastructura aeroportuară, pentru promovarea mobilității regionale și locale durabile, obiectiv specific creșterea gradului de accesibilitate a zonei Deltei Dunării prin modernizarea transportului de călători pe apă.

NEVOI LA CARE RĂSPUNDE INTERVENȚIA

- ▶ Îmbunătățirea accesibilității și creșterea mobilității regionale;
- ▶ Dezvoltarea și modernizarea rețelei de drumuri județene;
- ▶ Creșterea gradului de siguranță a drumurilor, în special prin intermediul unor investiții dedicate participanților la trafic care nu sunt monitorizați (pietoni și bicicliști);
- ▶ Reducerea zonelor cu infrastructuri de transport deficitare la nivelul regiunilor;
- ▶ Asigurarea accesului la coridoarele TEN-T și implicit la orașe și municipii, creșterea mobilității forței de muncă disponibile din mediul rural;
- ▶ Dezvoltarea transportului inter-modal prin asigurarea conectivității prin intermediul drumurilor județene a zonelor cu potențial economic de gărire feroviare și porturile dunărene și maritime.

BENEFICIARIII INTERVENȚIEI

Principalii beneficiari sunt unitățile administrativ teritoriale, în calitate de administrator al infrastructurii de transport rutier de interes județean.

În funcție de competențele asupra obiectivului

de investiție se pot crea parteneriate între autorități ale administrației publice locale (UAT județe și UAT oraș/municipiu/comună), precum și parteneriate/colaborări cu orice alte instituții publice care pot contribui la buna implementare a proiectului.

REZULTATE LA 31 DECEMBRIE 2018

- ▶ alocare financiară: 8,38 mld euro, din care 6,86 mld euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin FEDR, respectiv circa 1,53 mld euro contribuția națională (buget de stat, bugete locale);
- ▶ AP 6 beneficiază de un volum important din resursele financiare ale POR alocate prin FEDR (circa 885,4 mil. euro reprezentând 12,91% din sprijinul total al UE pentru POR 2014-2020) având în vedere efectele pozitive pe care investițiile în infrastructura de transport regională le poate avea asupra creșterii gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, sporirii adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel regional/local.
- ▶ au fost depuse 172 cereri de finanțare din toate regiunile, pentru toate tipurile de proiecte; bugetul solicitat reprezintă 282% din bugetul FEDR alocat;
- ▶ Gradul de acoperire a alocării financiare prin bugetele contractate este de 165,8%;
- ▶ Până la 31.12.2018 au fost efectuate plăți în valoare de 463,2 milioane lei (circa 9,6% din alocarea totală nerambursabilă).

Dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene și accesul la coridoarele TEN-T și, implicit, la orașe și municipii, au o importanță foarte mare pentru beneficiari.

Prioritizarea prealabilă la nivel regional a proiectelor de infrastructură rutieră creează un cadru favorabil pentru pregătirea din timp

a acestora. Prin implementarea proiectelor contractate până la 31.12.2018, POR va contribui cu circa 16% la reducerea ponderii drumurilor nemodernizate din totalul drumurilor județene la nivel național până în anul 2023.

REZULTATELE EVALUĂRII

- ▶ Atât dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene, cât și accesul la coridoarele TEN-T și, implicit la orașe și municipii, au în continuare o relevanță mare și foarte mare pentru beneficiari;
- ▶ Proiectele contractate vor determina un impact semnificativ asupra creșterii accesibilității zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T și la atingerea țintelor indicatorilor de rezultat aferenți obiectivului specific;
- ▶ Decizia preluării spre finanțare FEDR a proiectelor inițiate prin alte surse (proiecte nefinalizate) a avut impact pozitiv asupra:
 - Nivelului plăților efectuate din alocarea totală nerambursabilă;
 - Numărului final de proiecte contractate la nivel național;
 - Dinamicii de contractare a bugetelor FEDR la nivel național;
 - Valorii sumelor rambursate;
 - Numărului de km modernizați contractați, aceștia reprezentând 28,9% din total km modernizați contractați până la data de 31.12.2018;
 - Numărului de locuitori beneficiari ai transportului îmbunătățit, cu un aport de 19,82% din total populație la nivel național care beneficiază de transport îmbunătățit.
- ▶ Contribuția importantă a proiectelor nefinalizate contractate se datorează în principal faptului că acestea se aflau într-un stadiu avansat al lucrărilor, iar ghidul solicitantului a răspuns nevoilor aplicanților și nu a suferit modificări pe parcurs.
- ▶ Se previzionează atingerea până în anul 2023 a valorilor totale pentru indicatorii de rezultat și realizare.

BUNE PRACTICI

- ▶ Prioritizarea prealabilă la nivel regional a proiectelor de modernizare a infrastructurii rutiere reprezintă un factor de succes pentru AP6, creând un cadru favorabil pentru pregătirea din timp a acestora;
- ▶ Crearea mecanismelor de comunicare între CJ și Autoritățile care eliberează avizele de construcție conduce la identificarea unor soluții de deblocare a procesului de obținere a autorizațiilor de construcție;
- ▶ Experiența personalului în elaborarea documentațiilor de atribuire reprezintă un element determinant pentru menținerea sub control a dinamicii modificărilor legislației privind achizițiile publice și evitarea întârzierilor determinate de aceasta.

LECȚII ÎNVĂȚATE

- ▶ Experiența de redactare a documentațiilor de atribuire și de gestionare a comentariilor primite de la ANAP condiționează durata procedurii de achiziție;
- ▶ Modul de redactare a criteriilor de selecție a prestatorului nu asigură selecția celei mai bune oferte;
- ▶ Algoritmul Preț Calitate nu asigură selecția celei mai bune oferte;
- ▶ Fermitatea și claritatea planurilor de acțiune privind remedierea întârzierilor reprezintă un mecanism eficient de menținere sub control al calendarului de implementare al proiectului;
- ▶ Implicarea tuturor departamentelor de specialitate din CJ în susținerea activității echipei de proiect determină menținerea implementării proiectului în termenele asumate;
- ▶ Lansarea anticipată a procedurilor de achiziție a serviciilor de proiectare și a lucrărilor înainte de semnarea contractului de finanțare, cu clauză suspensivă, condiționând încheierea contractului de obținerea finanțării proiectului a fost un factor major de scurtare a perioadei de implementare.

RECOMANDĂRILE EVALUATORULUI

- ▶ Îmbunătățirea cadrului legislativ pentru reducerea duratei procesului de intabulare (ex. modificarea HG privind atestarea domeniului public aflat în proprietatea UAT-urilor, HG referitoare la clasificarea drumurilor, modificarea Legii apelor care să permită Consiliilor Județene să efectueze lucrări de construcții la poduri în albia râurilor).
- ▶ Consultarea prealabilă a beneficiarilor privind conținutul ghidurilor solicitantului în vederea definirii unui conținut clar și ușor de completat al formularelor cererilor de finanțare, în secțiunile referitoare la buget și la planul de achiziții.
- ▶ Derularea unui sondaj în rândul beneficiarilor de finanțare privind problemele întâmpinate în utilizarea MySMIS și organizarea de sesiuni de instruire.
- ▶ Includerea proiectelor nefinalizate la primele apeluri de proiecte, pentru asigurarea unei valori crescute a volumului de cheltuieli, începând cu primul an de implementare a programului.
- ▶ Îmbunătățirea legislației referitoare la achizițiile publice în privința stabilirii criteriilor de selecție care să susțină participarea la procedurile de achiziții a ofertanților cu capacitate tehnică și financiară corespunzătoare și soluționarea mai rapidă a contestațiilor.
- ▶ Inițierea procesului de identificare și prioritizare a proiectelor la nivel regional pentru următoarea perioadă.
- ▶ Asigurarea continuității procesului de modernizare pe întregul traseu al drumurilor incluse în portofoliul de proiecte prioritare prin încurajarea mai puternică atât a parteneriatelor între Consiliile Județene din aceeași regiune cât și a abordării proiectelor interregionale.

**Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației
Bd. Libertății nr. 16, Sector 5, București**

Telefon: 0372 11 14 09

Website: www.inforegio.ro, www.mlpsda.ro

<https://www.facebook.com/inforegio.ro>

Investim în viitorul tău!

**Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană
prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională**

Numele Proiectului:

**„Sprijin pentru Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
în vederea implementării, managementului, evaluării, informării și promovării
Programului Operațional Regional 2014-2020, pentru perioada 2015-2019”**

Material distribuit gratuit